

е тъй голѣмъ, както отъ върха на Люботрънъ, понеже околнитѣ върхове го ограничаватъ.

*Корабъ* (албанцитѣ и българитѣ казватъ сѣщо и *Коракъ*), грамадна доломитна островърха планина съ яркъ сиво-жълтъ цвѣтъ, завършва съ три върха, най-високиятъ отъ които се издига като забележително стрѣмна и остра игла. Отъ западна страна планината прави наистина силно впечатление. До най-високия ѝ край трѣбва да се пълзи цѣль часъ. Само малцина сж бивали на върха; а отъ ученитѣ пжтешественици никой не е билъ и при политѣ на планината. По низкитѣ склонове тамъ растатъ девствени гори; по височинитѣ пасатъ стада отъ сърни, които на недостъпния колосъ се намиратъ въ пълна безопасностъ отъ нападения на хора и грабливи звѣрове<sup>49</sup>.

## 8. Планинската страна на Западна Македония

За устройството на повърхността на Западна Македония Гризебахъ е изказалъ единъ възгледъ, който, макаръ че не може да се смѣта за напълно вѣренъ, при все това си остава твърде остроуменъ<sup>50</sup>. Като важна особеностъ на тая планинска страна той намира четиритѣ кржгли котловини, които лежатъ при източния склонъ на Шаръ и Пиндъ. А особеностъта на тия котловини се състои въ това, че всѣка отъ тѣхъ е обиколена съ планинска верига и е напоена отъ рѣка, която извира изъ една отъ дветѣ главни планински вериги и тече изъ котловината презъ дълбоки тѣснини на изтокъ. Тия котловини сж следнитѣ: мъничката кржгла котловина на Тетово при изворитѣ на Вардаръ, голѣмата долина на Черна съ градоветѣ Прилѣпъ и Битоля, котловината Гревено при Бистрица (*Haliakmon*) и голѣмата равнина на Тесалия съ Саламбрия (*Peeneios*). Котловината на Трѣска е останала непозната на Гризебаха.

Срещу Люботрънъ се издига една планинска верига, която върви повечето въ юго-източна посока, между Вардаръ и споменатата горна котловина. Единъ отъ върховетѣ на тая верига при Скопие се нарича *Каршиакъ*; по-нататъкъ следва *Бабуна*<sup>51</sup> съ сиви слюдени склонове и значителни конуси и върхове. Между притоцитѣ на Вардаръ се простиратъ страничнитѣ клонове на тая верига — *Салкова*, *Голешница* и *Глѣбъ*. Отъ града Прилѣпъ (624 м.) прекрасенъ пжтъ води по единъ високъ баиръ (1105 м.) презъ Бабуна за Велесъ на Вардара (170 м.). По-нататъкъ на югъ планинската верига се прекъсва отъ Черна.

Южно отъ дългото дефиле на Черна, което крие мѣстността *Мориново*, се издига величествениятъ *Нидже* или *Ница* (1950 м.), по турски *Каймакъ-чаланъ* (каймаченъ връхъ), който се състои отъ мраморъ и микашистъ, и има бѣлоснѣжни разклонения, често наистина покрити съ снѣгъ<sup>52</sup>. Отъ стрѣмния връхъ се открива изгледъ на Западна Македония, виждатъ се зеленитѣ, навредъ обработени безлесни полета въ котловината на Битоля и Прилѣпъ, изпѣстрена съ 170 села; на задния планъ се подаватъ величествениятъ Перистеръ и върховетѣ на снѣгопокрития Шаръ. Оттукъ човѣкъ може да съзре областъта на Кастория, Островското езеро, Вардарската долина и планинската мѣстностъ на Мъгленъ. При Нидже е границата на вѣчно-зелената растителностъ, която тъй разкошно вирѣе по македонскитѣ крайбрѣжия; при западнитѣ поли на планината въ долината на Черна нѣма нито платани, нито кипариси.

Северо-източно отъ Нидже до Вардарскитѣ тѣснини преминава единъ стрѣменъ и назъбенъ като пила гребенъ, на който се издига отвесната стена *Кожухъ* (Кожовъ) планина; завършва се той съ красивия *Паякъ*. Тоя чукаръ обгръща отъ северъ и отъ изтокъ интересната мъничка мѣстностъ *Мъгленъ*